

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методик початкової освіти

Кваліфікаційна робота
на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

з теми: «РОЗВИТОК НАВИЧОК САМООРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ»

Виконала: здобувачка вищої освіти
..... освітньої програми Початкова освіта
спеціальності 013 Початкова освіта
..... заочної форми здобуття вищої освіти

Куцик-Соколовська Ангеліна
..... **Ярославівна**

Керівник: Третяк Н.В.,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методик
початкової освіти

Рецензент: Гордійчук М.С.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методик
дошкільної освіти

Кам'янець-Подільський – 2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	9
1.1. Філософсько-педагогічні та психологічні аспекти самоорганізації особистості.....	9
1.2. Самоорганізація навчальної діяльності учнів початкових класів в умовах реалізації ідей Нової української школи.....	13
РОЗДІЛ 2. ФОРМУВАННЯ ВМІННЯ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	21
2.1. Самоорганізація навчальної діяльності учнів початкових класів як педагогічна проблема.....	21
2.2. Модель реалізації педагогічних умов формування вміння самоорганізації навчальної діяльності учнів молодшого шкільного віку.....	36
2.3. Організація та результати експериментального дослідження.....	43
ВИСНОВКИ.....	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52

ВСТУП

Запровадження концепції «Нова українська школа» в систему початкової освіти спричинило переорієнтацію освітнього процесу – від традиційної моделі «знання – уміння – навички» до компетентнісного підходу, що акцентує увагу на розвитку в молодших школярів життєво важливих компетентностей. Такий підхід забезпечує інтеграцію української початкової школи в освітній простір європейських країн. Перелік ключових компетентностей, яких має набути учень на початковому етапі навчання, сформовано з урахуванням Рекомендацій Європейського Парламенту та Ради Європи щодо освіти впродовж життя. Ці положення відображені й нормативно закріплені в Законі України «Про освіту» та Державному стандарті початкової освіти [5, с. 4].

Освітнє середовище сучасного закладу загальної середньої освіти формується з урахуванням положень низки нормативно-правових актів, серед яких провідне місце належить концепції «Нова українська школа». У структурі Нової української школи одним із головних елементів визначено створення інноваційного освітнього простору, покликаного забезпечити сприятливі умови, ресурси та технологічні можливості для ефективного навчання всіх учасників освітнього процесу – учнів, педагогів і батьків – як у межах школи, так і поза нею. Важливим чинником побудови такого середовища виступають цифрові технології, які стають інструментом модернізації освітньої діяльності. Їхнє застосування сприяє підвищенню результативності педагогічної праці, удосконаленню системи управління освітнім процесом і впровадженню персоналізованого навчання, орієнтованого на індивідуальні потреби дитини. Сучасне освітнє середовище характеризується такими ознаками, як складність, відкритість, мінливість, динамічність, нелінійність і здатність до самоорганізації, що відображає його гнучкість і здатність до розвитку [2, с. 76].

Самоорганізація навчальної діяльності – це багатогранна особистісна якість, що виявляється у внутрішній свободі від зовнішнього тиску, умінні узгоджувати власні переконання з діями та готовності до самостійного виконання навчальних завдань. Дидактичний аспект формування здібностей до самоорганізації навчальної діяльності учнів початкових класів полягає головним чином у можливостях комп'ютерних технологій для розвитку та вдосконалення предметних відносин навчальної взаємодії.

Використання комп'ютерних технологій на уроці початкової школи дає змогу розширити світогляд учнів, заохотити дітей до самостійного пошуку інформації, сформувати інтерес до предмета, підвищити успішність та якість освітнього процесу. Володіння комп'ютером сприяє формуванню особистості дитини та надає їй вищого соціального статусу. У дітей з'являється новий напрям спілкування, вони активно обговорюють комп'ютерні ігри, свої досягнення та помилки під час виконання складних завдань [15, с. 64]. Словниковий запас школярів значно збагачується, діти легко та із задоволенням засвоюють нову термінологію. Все це впливає на збагачення мовлення учнів, значно підвищує рівень довільності та усвідомленості дій.

В Україні проблематика формування самоорганізації навчальної діяльності молодших школярів у контексті використання комп'ютерних технологій поступово набуває системності. У низці досліджень розглядаються дидактичні, методичні та технологічні аспекти такого формування: зокрема, І. Жаркова аналізує дидактичний аспект та етапи формування умінь самоорганізації з допомогою ІКТ, а О. Чикурова присвятила дисертаційну роботу формуванню відповідних умінь у початковій школі. Разом із цим, окремі науковці (В. Андрієвська, І. Волощук, Н. Іщенко, Е. Федорчук) досліджували практичне застосування ІКТ в початковій школі, що підтверджує практичну доцільність використання комп'ютерних засобів для розвитку навчальних компетенцій. Методичні рекомендації К. Годлевської і Ю. Кобюк, а також навчальні посібники з комп'ютерних технологій

(Ю. Жарких, С. Лисоченко та ін.) створюють методичну базу для підготовки вчителя і впровадження ІКТ в освітній процес.

Питання формування вмінь самоорганізації навчальної діяльності учнів початкової школи й досі не отримало всебічного висвітлення в наукових дослідженнях, хоча сучасна освітня практика гостро потребує методичного обґрунтування цього процесу. У зв'язку з цим у системі початкової освіти особливої актуальності набуває розвиток здатності молодших школярів до самоорганізації навчальної діяльності шляхом упровадження комп'ютерних технологій в освітній процес. Саме ця потреба стала підґрунтям для вибору теми дослідження: **«Розвиток навичок самоорганізації навчальної діяльності молодших школярів засобами комп'ютерних технологій».**

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні, розробленні та експериментальній перевірці педагогічних умов, що сприяють розвитку навичок самоорганізації навчальної діяльності молодших школярів за допомогою комп'ютерних технологій.

Відповідно до мети дослідження було визначено такі **завдання**:

1. Проаналізувати психолого-педагогічну та науково-методичну літературу з проблеми розвитку навичок самоорганізації навчальної діяльності молодших школярів.
2. З'ясувати сутність понять «самоорганізація навчальної діяльності», «навички самоорганізації», «комп'ютерні технології в навчанні молодших школярів».
3. Визначити педагогічні умови, що забезпечують ефективність розвитку навичок самоорганізації навчальної діяльності молодших школярів засобами комп'ютерних технологій.
4. Розробити й апробувати методику використання комп'ютерних технологій для формування навичок самоорганізації навчальної діяльності учнів початкових класів.

5. Експериментально перевірити результативність запропонованої методики та визначити критерії, показники й рівні сформованості навичок самоорганізації навчальної діяльності молодших школярів.

Об'єктом дослідження виступає процес формування й удосконалення навичок самоорганізації навчальної діяльності учнів початкових класів.

Предмет дослідження охоплює педагогічні умови та способи застосування комп'ютерних технологій з метою розвитку в молодших школярів уміння самостійно планувати, організовувати та контролювати власну навчальну діяльність.

Гіпотеза дослідження передбачає, що ефективність розвитку навичок самоорганізації навчальної діяльності учнів початкових класів зростатиме за умови цілеспрямованого й системного використання комп'ютерних технологій в освітньому процесі, зокрема через створення цифрового освітнього середовища, яке стимулює пізнавальну активність, формує навички планування та самоконтролю.

Для досягнення мети та розв'язання поставлених завдань у дослідженні було використано комплекс взаємопов'язаних **методів дослідження**, що забезпечили його наукову обґрунтованість і достовірність результатів:

1. Теоретичні методи: аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, систематизація психолого-педагогічної та науково-методичної літератури з проблеми розвитку навичок самоорганізації навчальної діяльності молодших школярів; вивчення нормативно-правових документів (Державного стандарту початкової освіти, Концепції Нової української школи, програм і підручників початкової ланки); моделювання педагогічних умов і структури процесу розвитку навичок самоорганізації з використанням комп'ютерних технологій.

2. Емпіричні методи: спостереження за навчальною діяльністю молодших школярів під час використання комп'ютерних технологій; анкетування та бесіди з учнями й учителями для виявлення рівня сформованості навичок самоорганізації; педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний, контрольний етапи), спрямований на

перевірку ефективності розробленої методики; аналіз результатів навчальної діяльності учнів.

Наукова новизна отриманих результатів:

1. Визначено зміст поняття «самоорганізація навчальної діяльності молодших школярів» як інтегративної якості особистості, що забезпечує здатність до самостійного планування, регулювання та оцінювання власної освітньої діяльності в умовах цифрового середовища.
2. Окреслено структурні компоненти навичок самоорганізації (мотиваційний, когнітивний, операційний, рефлексивний) та розкрито їхній взаємозв'язок у процесі навчання із застосуванням комп'ютерних технологій.
3. Обґрунтовано педагогічні умови ефективного розвитку навичок самоорганізації молодших школярів, серед яких провідними є інтеграція цифрових інструментів у навчальну діяльність, створення рефлексивно-розвивального освітнього середовища та застосування елементів змішаного навчання.
4. Розроблено та апробовано модель формування навичок самоорганізації навчальної діяльності молодших школярів засобами комп'ютерних технологій, що поєднує діяльнісний, інформаційно-комунікаційний і рефлексивний підходи.

Експериментальна база дослідження. Дослідно-експериментальна робота проводилася на базі Мамаївського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів серед учнів 3-х класів.

Теоретичне значення дослідження полягає в тому, що його результати поглиблюють і розширюють положення педагогічної науки щодо:

- особливостей формування навичок самоорганізації навчальної діяльності молодших школярів у цифровому освітньому середовищі;
- педагогічних засад використання комп'ютерних технологій як ефективного засобу розвитку навчальної самостійності й відповідальності учнів;

- реалізації компетентнісного підходу в початковій освіті засобами сучасних цифрових ресурсів;
- удосконалення системи підготовки вчителя початкових класів до впровадження ІКТ в освітній процес.

Практичне значення дослідження. Отримані результати мають прикладну цінність, оскільки запропонована та перевірена на практиці методика розвитку навичок самоорганізації навчальної діяльності молодших школярів з використанням комп'ютерних технологій може бути впроваджена в освітню діяльність учителів початкових класів. Запропоновані педагогічні умови, прийоми та форми роботи сприяють активізації пізнавальної діяльності учнів, формуванню в них умінь планувати власну роботу, контролювати її виконання та оцінювати результати.

Апробація та впровадження результатів дослідження. Основні положення та висновки дослідження було представлено під час участі у студентських науково-практичних конференціях, а також опубліковано у збірнику матеріалів наукових праць студентів і магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Окремі елементи розроблених матеріалів було випробувано у процесі проходження педагогічної практики. Результати виконання дипломного дослідження обговорювалися та отримали схвалення на засіданні кафедри теорії та методик початкової освіти.

Структура та обсяг. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел.

ВИСНОВКИ

Проблема формування вмінь самоорганізації навчальної діяльності молодших школярів є надзвичайно актуальною в умовах сучасних освітніх трансформацій і цифровізації суспільства. Попри зростання інтересу до цього питання, воно залишається недостатньо дослідженим у вітчизняній педагогічній науці, особливо в аспекті використання комп'ютерних технологій як засобу розвитку самостійності та організованості учнів [39, с. 24]. Виявлено низку суперечностей, серед яких провідною є розрив між потенціалом комп'ютера як інструмента пізнання та його реальним використанням у формуванні навичок самоосвітньої і самоорганізаційної діяльності школярів.

У процесі дослідження з'ясовано, що феномен самоорганізації має міждисциплінарну природу та розглядається у філософському, психологічному й педагогічному контекстах як важлива умова розвитку активної, самостійної особистості. Самоорганізація навчальної діяльності трактується як здатність учня свідомо планувати, регулювати та оцінювати власну навчальну діяльність, приймати відповідальні рішення і виявляти ініціативу в освітньому процесі.

Сутність уміння самоорганізації полягає в цілісній системі дій і процесів, що забезпечують ефективне засвоєння знань і розвиток внутрішньої мотивації до навчання. Йдеться про вміння визначати мету, проєктувати власну діяльність, стимулювати пізнавальну активність, здійснювати контроль, аналіз і корекцію своїх дій. У структурі самоорганізації виокремлюються ключові складові: самомотивація, самопланування, саморегуляція, самоконтроль, самоаналіз, самооцінка, самоосвіта.

Установлено, що використання комп'ютерних технологій створює нові можливості для розвитку самоорганізаційних умінь молодших школярів. Інтерактивні освітні програми, електронні тренажери, цифрові календарі й системи відстеження результатів сприяють формуванню відповідальності,

дисципліни та навичок ефективного планування навчального часу. Застосування цих засобів сприяє переходу від зовнішньої організації навчання до внутрішньої саморегуляції дитини.

Отже, самоорганізація навчальної діяльності молодших школярів є важливим чинником становлення суб'єктності дитини в освітньому процесі. Її розвиток у поєднанні з можливостями сучасних комп'ютерних технологій забезпечує формування компетентної, відповідальної, творчої особистості, здатної до безперервного навчання й самовдосконалення впродовж життя.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що розвиток навичок самоорганізації навчальної діяльності молодших школярів засобами комп'ютерних технологій є важливим напрямом удосконалення сучасного освітнього процесу. Використання цифрових інструментів у навчанні не лише підвищує його ефективність, а й створює нові можливості для формування самостійності, відповідальності та внутрішньої мотивації до пізнання. Самоорганізація в цьому контексті розглядається як інтегративна якість особистості, що забезпечує здатність планувати, контролювати й оцінювати власну діяльність, а також раціонально використовувати навчальний час і ресурси.

Доведено, що впровадження комп'ютерних технологій у навчання початкової школи сприяє активізації пізнавальної діяльності учнів, розвитку їхнього критичного мислення, самостійності у виконанні завдань і вмінню працювати з інформацією. Цифрові платформи, інтерактивні вправи, навчальні ігри, застосунки для планування часу та контролю результатів – усе це допомагає молодшим школярам поступово опанувати основи самоорганізації у цікавій, доступній і природній для них формі.

У процесі дослідження з'ясовано, що ефективність розвитку самоорганізаційних умінь залежить від системного підходу, який передбачає поєднання педагогічного керівництва з елементами самостійності учнів. Учитель має виступати фасилітатором, який не лише навчає користуванню технологіями, а й допомагає дітям усвідомлювати їхню роль у власному

навчанні, мотивує до планування, самоаналізу, контролю і корекції результатів. Саме така взаємодія формує основу для поступового переходу від зовнішньої організації діяльності до внутрішньої.

Зміст і структура розробленої системи вправ і завдань довели свою практичну ефективність. Вона спрямована на формування в учнів навичок цілепокладання, планування, розподілу часу, самоконтролю та рефлексії. Упровадження цих елементів у навчальний процес показало, що навіть діти молодшого шкільного віку здатні проявляти високу організованість за умови, коли навчання стає для них не примусовим, а усвідомленим і захопливим процесом.

Проведене дослідження підтвердило, що поєднання традиційних методів навчання з інноваційними технологіями створює сприятливі умови для розвитку ключових компетентностей, визначених Новою українською школою. Самоорганізація при цьому виступає не окремим умінням, а складовою життєвої компетентності, що забезпечує готовність учня до подальшого самонавчання, адаптації у цифровому середовищі й активної участі у суспільному житті.

Таким чином, розвиток навичок самоорганізації навчальної діяльності молодших школярів засобами комп'ютерних технологій є багатограним процесом, що поєднує педагогічні, психологічні та технологічні аспекти. Його результатом є не лише підвищення навчальних досягнень, а й формування у дітей відповідального ставлення до власної освіти, вміння ефективно використовувати час і ресурси, планувати діяльність і досягати поставлених цілей.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на розробку методик інтеграції цифрових інструментів у навчання різних предметів початкової школи, удосконалення електронних засобів підтримки самоорганізації учнів, а також підготовку педагогів до ефективного використання таких технологій у своїй професійній діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бескровний О., Тернов С., Фортуна В. Рефлексивно-оцінний компонент готовності студентів до науково-дослідницької діяльності. *Витоки педагогічної майстерності*. 2016. № 17. С. 24–28.
2. Бех І.Д. Молодший школяр у вікових закономірностях. *Початкова школа*. 2015. № 1. С. 10–13.
3. Бирка М.Ф. Теоретико-методичні основи побудови критеріальної бази для оцінювання рівня професійного розвитку вчителів природничоматематичних дисциплін. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія : Педагогічні науки*. 2017. № 156. С. 29–35.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2017_156_5 (дата звернення: 18.02.2020).
4. Бріцкан Т. Активізація навчально-творчої діяльності молодших школярів як умова успішного навчання математики. *Збірник наукових статей «Актуальні питання освіти і науки»*. № 2017. С. 287–295.
5. Будник О.Б., Кондур О.С., Дяків І.Б. Цифрові технології в інклюзивній освіті: реалії, проблеми та перспективи. *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки»*. Вип. № 3. 2020. С. 39-45.
6. Вовк О.Р. Основні характеристики когнітивного компонента готовності студентів до гуманістичного вирішення ситуацій морального вибору. *Молодий вчений*. 2015. № 10 (Ч.2). С. 130–133.
7. Вольська Н. Поняття організованості суб'єкта навчання у процесі пізнавальної діяльності.
URL: <http://www.socwd.uzhgorod.ua/articles/11.html> (дата звернення: 12.05.2020)
8. Гаркуша С.В. *Методи математичної статистики в педагогічних дослідженнях : навч.-метод. посіб. для аспірантів, спец. 014 Серед. освіта, 017 Фіз. культура і спорт*. Чернігів, 2019. 72 с.

9. Готько О., Чайковська О. Інформаційно-комунікаційні технології – як сучасний засіб навчання в освіті. *Молодь і ринок*. 2015. № 4. С. 130–134.
10. Гречаник Н.І. Стан дослідженості проблеми формування культурологічної компетентності майбутніх учителів початкової школи : вітчизняний досвід. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць*. 2019. № 71. С. 84–88.
11. Гуцол М.І. Самоконтроль студентів при вивченні латинської та іноземних мов у медичних ЗВО України. *Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: збірник статей IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 7-8 листопада 2019 р.)*. Полтава, 2019. С. 93–99.
12. Державний стандарт початкової освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р., № 87).
URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennyaderzhavnogostandartu-pochatkovoyi-osviti> (дата звернення: 08.06.2021).
13. Довбенко Н.В., Москаленко Ю.М. Науково-філософські ідеї І.А. Зязюна у контексті реформування національної педагогічної освіти. *Імідж сучасного педагога*. 2018. Т. 2(179). С. 5–7.
URL: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2018-2\(179\)-5-7](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2018-2(179)-5-7) (дата звернення: 17.11.2021).
14. Дячук П. Самооцінка в особистісному розвитку молодшого школяра. *Репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини: Головна сторінка*.
URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/10467/1/Самооцінка%20в%20особистісному%20розви.pdf> (дата звернення: 19.05.2021).

15. Журавльова Л.С. Проблема організації самостійної діяльності учнів в умовах початкової школи: соціальнопедагогічний аспект. *International scientific conference, Kaunas, Lithuania*. 2018. С. 23–26.
16. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. Освіта. UA.
URL: <https://osvita.ua/school/estimation/2358/> (дата звернення: 19.10.2021).
17. Зеленська Л.Д., Саакова С.О. Нова українська школа – стан та перспективи.
URL: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-1\(184\)-5-7](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-1(184)-5-7). (дата звернення: 08.09.2021).
18. Зорочкіна Т.С. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до професійного самовдосконалення. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2022. № 1. С. 117–121.
19. Ілійчук Л. Формування навичок самоконтролю молодших школярів у навчальному процесі початкової школи. *Гірська школа Українських Карпат*. № 12–13. 2015. С. 155-159.
20. Класифікація комп'ютерів – Вікіпедія.
URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Класифікація_комп'ютерів#За_розмір_ом (дата звернення: 17.11.2021).
21. Когут І. Інформаційна компетентність як структурний компонент професійно-педагогічної комунікативної компетентності педагога в сучасному освітньому просторі. *Освітологічний дискурс*. 2018. № 3-4 (22-23). С. 246–258.
22. Козлов М.І. Когнітивна сфера. *Енциклопедія практичної психології*.
URL: http://psychologis.com.ua/kognitivnaya_sfera.htm (дата звернення: 03.03.2022).
23. Концепція Нової Української школи.
URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> (дата звернення: 13.03.2019).

- 24.Легін В.Б. Формування рефлексивних умінь молодших школярів у навчальній діяльності : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. пед. наук : 13.00.09. Тернопіль, 2016. 19 с.
- 25.Легін В.Б. Рефлексивні вміння у навчальній діяльності молодших школярів. 2018. № 10 (62). С. 73–77.
URL: <https://www.molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/3707>
- 26.Лісіна Л. Дослідження проблем методичної підготовки вчителів початкової школи: синергетичний підхід. *Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти: міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Бердянськ, м. Бердянськ, 26–27 листоп. 2020 р. 2020. С. 62–65.*
- 27.Мельничук В., Осіпчук В. Формування навичок самоконтролю молодших школярів. Інноваційні педагогічні технології в загальноосвітній 222 школі: теорія та практика. *Тези всеукр. інтернет-конференції, м. Умань, 22 лют. 2019 р.*
- 28.Мирончук Н.М. Контекстна підготовка майбутніх викладачів вищої школи до самоорганізації у професійній діяльності. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки.* 2016. № 4. С. 91–94.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhdUP_2016_4_20 . (дата звернення: 17.03.2021).
- 29.Мирончук Н.М. Критерії та показники сформованості у майбутніх викладачів вищої школи готовності до самоорганізації у професійній діяльності. *Проблеми освіти: зб. наук. праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».* 2018. С. 173–178.
- 30.Мирончук Н.М. Самомотивація як складова самоорганізації викладача у професійній діяльності. *Проблеми освіти: зб. наук. праць. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД».* 2018. № 88. С. 65–74.
- 31.Міністерство освіти і науки України – Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів

- закладів загальної середньої освіти. *Головна | Міністерство освіти і науки України.*
- URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnihrekomentacij-shodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-1-4-klasivzakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti> (дата звернення: 22.05.2020).
32. Молчанюк О. В. Навчально-пізнавальна мотивація особистості: психолого-дидактичний аспект. *Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.*
- URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzkr_2013_32_18 (дата звернення: 22.06.2020).
33. Москалець М.М., Чумак М.Є. Характеристика сутності, змісту, структури, форм і методів самоконтролю навчальної діяльності студентів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць.* 2016. Вип. 53. С. 190–201.
34. Моцний Ф.В. Аналіз непараметричних і параметричних критеріїв перевірки статистичних гіпотез. Частина I. Критерії узгодження Пірсона і Колмогорова. *Статистика України.* 2018. № 4. С. 14–24.
35. Наказ МОН про впровадження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу в Новій українській школі : Наказ МОН від 20.08.2018 р. № 924.
- URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/924.pdf>.
36. Нелін Є.П., Долгова О.Є. Формування універсальних навчальних дій при навчанні математики як складова розвитку творчої особистості учня. *Розвиток інтелектуальних умінь і творчих здібностей учнів та студентів у процесі навчання дисциплін природничо-математичного циклу «ІТМ*плюс – 2015»* : матеріали II Міжнар. науково-метод. конф., м. Суми, 3–4 груд. 2015 р. / упоряд. О.С. Чашечникова. Суми : ВВП «Мрія», 2015. С. 72–73.

37. Нова українська школа : poradnik dla vchytel'ya / red. N. Bibik. Kyiv : TOB «Vid. dim «Plyady», 2017. 206 s.
38. Перспективні напрями застосування комп'ютерних технологій у загальноосвітніх навчальних закладах.
URL: <http://www.edudirect.net/sopids410-1.html> (дата звернення: 19.01.2022).
39. Петренко І.В. Особливості регулятивної сфери у школярів з різними навчальними досягненнями. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології : посібник. Київ : Міленіум, 2016. 160 с.
40. Підручна І. Теоретичний аспект дослідження цілепокладання у філософській та психологічній науках.
URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Vpu/filos_psihol/2010_13/pidruchna.pdf (дата звернення: 13.06.2020).
41. Пікуль О.І. Використання ІКТ в освітньому процесі початкової школи.
URL: <https://s3c10cb4d5041b0a0.jimcontent.com/download/version/1520941605/module/6932896351/name/Виступ%20Використання%20ІКТ.pdf>
(дата звернення: 16.09.2020).
42. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта : навч. посіб. Київ : TOB «Агентство «Україна», 2019. 300 с.
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvnenavchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf> (дата звернення: 21.05.2020).
43. Починкова М.М. Системний та синергетичний підходи у формуванні критичного мислення майбутніх учителів початкової школи. *Education and Pedagogical Sciences («Освіта та педагогічна наука»)*. 2019. № 3 (172). С. 44– 54.
44. Проблема формування умінь самоконтролю молодших школярів в теорії і сучасній освітній практиці / О.О. Васько та ін. *Education for Achieving Sustainable Development : series of monographs Faculty of Architecture,*

- Civil Engineering and Applied Arts Katowice School of Technology*. 2020. Monograph 35. С. 13–21.
45. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи : Наказ МОН України від 23.03.2018 р. № 283.
URL: <https://cutt.ly/fVo6ddg> (дата звернення: 14.10.2019).
46. «Про освіту» : Закон України від 19.01.2019 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 25.02.2019).
47. Проценко О. Акмеологічна компетентність майбутнього викладача закладу вищої освіти: структура і зміст. *Освітологічний дискурс*. 2019. № 1-2 (24-25). С. 344–354.
48. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі : Наказ МОН від 20.08.2018 р. № 924.
49. Реалізація державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»: монографія / ред. С.Л. Лондара. Київ : ДНУ «Ін-т освіт. аналітики», 2019. 192 с.
50. Романюк А.А. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в початковій школі. *Прикладні аспекти інформаційного забезпечення та обґрунтування технічних і управлінських рішень*. 2017. С. 128–130.
51. Рябова Ю.М. Критерії визначення рівня готовності майбутніх соціальних працівників до професійної діяльності в багатонаціональному середовищі. *Science Review*. 2018. Т. 2 (9), Vol. 5. С. 55–57.
52. Савченко О.Я. Діагностика і дидактичні умови формування у молодших школярів мотивації уміння вчитися. *Український педагогічний журнал*. 2015. № 1. С. 85–98.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpj_2015_1_12 (дата звернення: 21.04.2020).

- 53.Сарієнко В. Комп'ютерні технології як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів початкової школи у навчальній діяльності. *Молодь і ринок*. 2017. № 1. С. 78–82.
- 54.Тайхриб К.А., Літвінчук С.Б. Інноваційні підходи до проектування цілей навчання у вищій школі. *Молодий вчений*. 2017. № 11 (51). С. 349–351.
- 55.Теслюк О.Я. Самоорганізація навчальної діяльності учнів початкової школи в контексті НУШ. *Професійна компетентність учителя Нової української школи: формування, розвиток та удосконалення : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 22 травня 2020 р.* Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. С. 75-77.
- 56.Теслюк О.Я. Самоорганізація навчальної діяльності учнів початкової школи як педагогічна проблема. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Сер. : Педагогіка і психологія*. 2020. Вип. 63. С. 37-43.
- 57.Товканець О. Ергономіка розвивального середовища освітньої установи: умови формування. *Естетика і етика педагогічної дії : зб. наук. пр. Ін-т пед. освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка*. 2021. № 23. С. 241–248.
58. Токарева Н.М. Основи педагогічної психології. Кривий Ріг : Тов ВВП «Інтерсервіс», 2013. 223 с.
URL: <https://doi.org/10.31812/0564/1758> (дата звернення: 11.10.2021).
- 59.Фідкевич О., Бакуліна Н. Нова українська школа: теорія і практика формування оцінювання у 1 – 2 класах закладів загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. Київ : Генеза, 2019. 64 с.
- 60.Чикурова О.Я. Комп'ютерні технології як засіб формування діяльності самоорганізації в учнів початкової школи. In *The VI International Scientific and Practical Conference «Tendencies of development science and practice»*, February 14–16, 2022, Boston, USA. 372 p. (p. 254).

61. Чикурова О.Я. Синергетичний підхід як методологічна основа теорії самоорганізації навчальної діяльності учнів початкової школи. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка*. 2021. № 2. С. 21–28.
62. Чикурова О.Я. Технології дистанційного навчання для школи першого ступеня: етапи імплементації. *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. : Педагогіка. Соціальна робота*. Ужгород, 2022. Вип. 1 (50). С. 302-306.